

Korte maaistoppel goed voor witte klaver

René Schils en Klaas Sikkema

Gedurende drie jaren is op proefbedrijf Aver Heino de invloed van de stoppelhoogte op de klaveropbrengst gemeten. De klaveropbrengst was hoger bij een kortere stoppelhoogte. De grasopbrengst werd nauwelijks beïnvloed door de stoppelhoogte. Onder praktijkomstandigheden, met afwisselend weiden en maaien, was het klaveraandeel bij kort maaien gemiddeld 4 tot 8 % hoger.

Om optimaal profijt te hebben van de positieve eigenschappen van witte klaver, moet het klaveraandeel in grasland tussen de 30 en 50 % liggen. Dat dit makkelijker is gezegd dan gedaan, weten inmiddels steeds meer veehouders. Er is dan ook een groeiende behoefte aan de ontwikkeling van graslandgebruiksmaatregelen, toegespitst op gras/klaverweiden. Het doel van dit onderzoek was het meten van het effect van de stoppelhoogte op de opbrengst van gras en witte klaver. De achterliggende gedachte is dat een korte stoppel de hergroei van gras nadelig beïnvloedt, waardoor witte klaver meer kans krijgt.

Maaiproef op zandgrond

Het onderzoek is in 1995 t/m 1997 uitgevoerd op een vochthoudende zandgrond met een organische-stofgehalte van 6 % in de laag van 0 tot 5 cm. Het perceel is in juni 1994 ingezaaid met 20 kg Engels raaigras (BG3: Herby en Exito) en 5 kg witte klaver (Alice en Retor) per ha. In het voorjaar van 1995 zijn proefveldjes aangelegd met daarop combinaties van verschillende maaieregimes, stoppelhoogten en stikstofgiften. Dit artikel beperkt zich tot de invloed van maaieregime en stoppelhoogte op de opbrengst van gras en klaver. De gepresenteerde opbrengsten zijn tot stand gekomen bij een gemiddelde stikstofgift van 50 kg per ha per jaar.

Continu maaien

Om het potentiële effect van de stoppelhoogte op de gras- en klaveropbrengst vast te kunnen stellen, zijn maaieregimes aangelegd waarin voortdurend is gemaaid met een korte (4 à 5 cm) of lange stoppel (7 à 8 cm). De grasopbrengst is amper beïnvloed door de stoppelhoogte en bovendien bleek de grasopbrengst over de jaren heen redelijk constant te zijn, met 6 tot 7 ton droge stof per ha per jaar (figuur 1). De klaveropbrengst daarentegen, vertoonde een variatie van 3 tot 9 ton droge stof per ha per jaar. Bij een korte stoppel was de klaveropbrengst gemiddeld 2 ton hoger dan bij een lange stoppel. In de drie opeenvolgende jaren was de gemiddelde klaver-

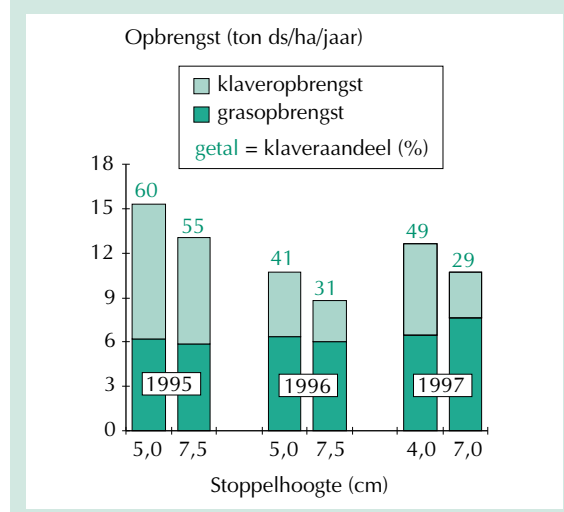
opbrengst 8,2, 3,6 en 4,7 ton droge stof per ha per jaar.

Omdat de klaveropbrengst toeneemt bij een korte stoppel en de grasopbrengst vrijwel gelijk blijft, neemt het klaveraandeel in de droge stof uiteraard toe. In de drie opeenvolgende jaren was het gemiddelde klaveraandeel bij een korte stoppel respectievelijk 5, 10 en 20 % hoger dan bij een lange stoppel (figuur 1).

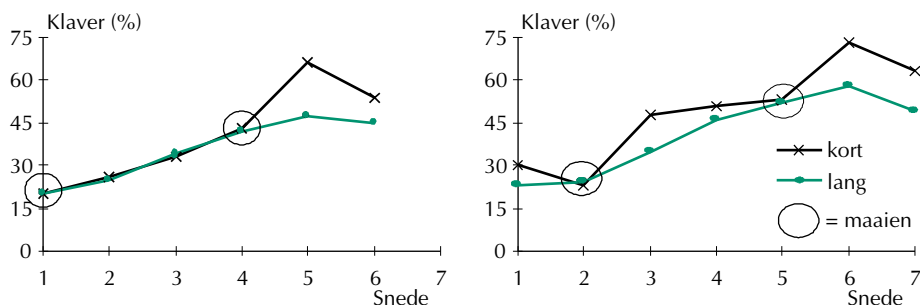
Gesimuleerd praktijkgebruik

Omdat bij een gangbaar praktijkgebruik afwisselend wordt beweid en gemaaid, mag verwacht worden dat de bovenstaande effecten in een normale bedrijfsvoering niet gehaald kunnen worden. Immers, het instellen van een stoppelhoogte is bij beweiding zeer onpraktisch, tenzij met pinken of schapen nageweid kan worden. Om de praktijksituatie enigszins na te bootsen zijn eveneens maaieregimes aangelegd, waarin de korte en lange stoppelhoogte alleen bij twee maaisneden zijn ingesteld. De beweiding met melkvee is

Figuur 1 Gemiddelde droge-stofopbrengst van gras en klaver en het klaveraandeel gedurende drie jaar maaien met een korte stoppelhoogte (4 tot 5 cm) in vergelijking met een lange stoppelhoogte (7 tot 7,5 cm)

Figuur 2 Gemiddeld klaveraandeel in de droge stof bij twee series met een nagebootst praktijkgebruik.

De met een cirkel gemerkte sneden zijn gemaaid in een maaistadium (3 ton droge stof per ha) met een korte of lange stoppel. De overige sneden zijn gemaaid in een weidestadium (1,5 ton droge stof per ha), telkens met een lange stoppel

nagebootst door de weidesneden te maaien met een lange stoppel.

In het eerste maaieregime, waarin in de eerste en de vierde snede de korte en lange stoppelhoogte zijn toegepast, trad pas vanaf de vijfde snede een positief effect van kort stoppelen op (figuur 2, links). Op jaarbasis was het klaveraandeel ongeveer 4 % hoger bij de korte maaistoppel. In het tweede maaieregime, waarin de tweede en vijfde snede kort dan wel lang zijn afgemaaid, trad het positieve effect van kort stoppelen gedurende langere tijd op (figuur 2, rechts). In dit geval was het klaveraandeel 8 % hoger bij een korte stoppel. Uit de resultaten blijkt dat maaien met een korte stoppel doorgaans een positieve invloed heeft op het klaveraandeel. Het effect is echter maar kortstondig omdat de volgende weidesneden met een lange stoppel worden achtergelaten.

Geen invloed op andere soorten

Engels raaigras en witte klaver waren de dominante soorten in het proefveld. Op alle veldjes ging uitbreiding van witte klaver ten koste van Engels raaigras en omgekeerd. Bij aanleg van het proefveld was de totale bezetting 90 %, waarin 5 % straatgras, 1 % muur en 1 % ridderzuring aanwezig was. Na drie jaar was de zode bij een korte stoppel iets opener dan bij een lange stoppel, namelijk een bezetting van respectievelijk 75 en 80 %. De hoeveelheden straatgras, muur en ridderzuring waren echter niet verschillend.

In het kort

De resultaten van het onderzoek laten zien dat bij de voederwinning van gras/klaverpercelen

kort stoppelen de voorkeur heeft. In feite sluit dit gewoon aan bij het bestaande advies om grasland op 5 tot 6 cm af te maaien. Bij gras/klaver kan men nog iets korter maaien, indien de omstandigheden dat toelaten. Dat wil zeggen dat het perceel mooi vlak moet liggen en dat het geen scherp drogend weer mag zijn. Stoppellengten boven de 6 cm moeten voor gras/klaver in ieder geval zoveel mogelijk worden vermeden.

Indien de omstandigheden het toelaten, maai dan bij voorkeur op 4 tot 5 cm bij gras/klaver.

